

Zagreb, 3. rujna 2018.

EDUKACIJA ZA GRAĐANSKU PISMENOST EU PISMENOST

Za aktivno građansko sudjelovanje u demokratskim društvima važne su građanke i građani koji su razvili potrebne kompetencije, odnosno znanja, sposobnosti (vještine) i stavove. Te kompetencije se razvijaju tijekom cjelokupnog socijalizacijskog procesa, no posebno važnu ulogu u poticanju njihovog razvoja ima obrazovanje jer jedino može organizirano pridonositi učenju i izjednačavanju mogućnosti među mladima. Budući da je građanska i socijalna kompetencija prepoznata kao jedna od ključnih kompetencija (2006/962/EC) važna za cjeloživotno učenje i snalaženje u društvu, veliki broj demokratskih država u svoje kurikulume primarnoga i sekundarnog obrazovanja ugradio je programe građanskoga, političkog ljudsko-pravaškog i globalnog obrazovanja čiji je glavni cilj poticanje razvoja građanskih kompetencija kod mladih ljudi. Zanemarivanje ovog područja u obrazovanju dovodi do negativnih posljedica na demokratsku političku kulturu.

GONG je tijekom proteklih šest godina organizirao neformalni program stručnog usavršavanja nastavnika/ica i učitelja/ica pod nazivom Edukacija za građansku pismenost koji je okupio stručnjake s Fakulteta političkih znanosti, Pravnog fakulteta u Zagrebu i iz GONG-a. S obzirom na složenost i kompleksnost suvremenih političkih procesa program je podijeljen u tri dijela tzv. modula: politička pismenost, EU pismenost i medijska pismenost. Tako koncipiran program, uz poučavanja o najvažnijim političkim pojmovima i procesima, uvažava činjenicu da su masovni mediji vrlo važan akter suvremenih političkih procesa, te da obučenosť za njihovo kritičko razumijevanje zahtijeva pripremu i edukaciju. Dodatno, s obzirom da je Hrvatska članica Europske unije, poznavanje europskog konteksta i institucija važan je dio građanske pismenosti. Članstvom u EU svaki hrvatski građanin/-ka je postao/-la i građaninom/-kom EU, a razumijevanje institucija i mehanizama Europske unije dio je građanske pismenosti, jednako kao što je to razumijevanje nacionalnih institucija i mehanizama odlučivanja.

Program stručnog usavršavanja doprinosi razvoju građanske kompetencije kao i društvenih i političkih kompetencija odgojno-obrazovnih radnika te ih osposobljava za doprinos demokratizaciji škola i društva.

Osnovni ciljevi obrazovnog modula EU pismenosti su: bolje upoznati polaznike s organizacijom i načinom funkcioniranja današnje Europske unije, načinom na koji se donose odluke te razgraničenjem ovlasti donošenja odluka između EU i njenih država s ciljem boljeg razumijevanja utjecaja europskih javnih politika na svakodnevni život ljudi. Obrazovni modul EU pismenosti nudi odgovor na pitanje kako građani mogu utjecati na politike EU; kojim sve mehanizmima mogu utjecati na proces donošenja odluka? Osim spomenutog, naglasak je stavljen na sustave zaštite ljudskih prava, slobodu kretanja ljudi i odnos prema migracijama.

Edukacija za EU pismenost održat će se od 20. do 22. rujna 2018. u Zagrebu.

IZVODITELJ: GONG

Kao organizacija civilnog društva koja je od svog utemeljenja usredotočena na poticanje građana na aktivno sudjelovanje u političkim procesima, GONG se zalaže za informiranu i odgovornu građansku participaciju. U svom dosadašnjem djelovanju GONG je proveo nekoliko projekata obrazovanja mladih za političko i građansko sudjelovanje, od kojih su najpoznatiji projekt *Prvi put biram* usmjeren na edukaciju maturanata hrvatskih srednjih škola o izborima i izbornoj participaciji te projekt *Novo doba ljudskih prava i demokracije u hrvatskim školama* kojim se eksperimentalno uvodi i prati provedba građanskog obrazovanja u 6 škola (nositelj: MMH u partnerstvu s Gongom i Centrom za mirovne studije).

Koordinatorica programa je Martina Horvat, prof. socijalna pedagoginja, a voditelj Berto Šalaj, Fakultet političkih znanosti i GONG. Za svaki modul zaduženi su renomirani stručnjaci iz pojedinih područja organizacija civilnog društva i sa Sveučilišta u Zagrebu (Berto Šalaj, Iris Goldner Lang, Tamera Čapeta, Igor Vidačak, Mario Munta).

Obavještavaju se sudionici da će se prilikom održavanja tribine prikupljati osobni podaci (ime i prezime, institucija, mail, potpis) u svrhu dokumentiranja provedbe projekta i izvještavanja donatora o provedenim aktivnostima. Također, fotografije s edukacije popratit će izvještaj o održavanju iste na web stranici GONG-a.

Provedba programa u 2018. godini omogućena je uz financijsku potporu Ministarstva vanjskih i europskih poslova. Program EU pismenosti razvijen je 2012. godine uz financijsku potporu Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva kroz Centre znanja za društveni razvoj te se od tada redovito provodi. Program je revidiran i unaprijeđen u 2018. godini te se provedba sufinancira iz sredstava Europske unije – Europa za građane. Sadržaj programa je isključiva odgovornost GONG-a, voditelja te mreže stručnjaka i znanstvenih suradnica.

PRELIMINARNI PROGRAM:

Četvrtak, 20. rujna 2018., Zagreb	
14:30 – 16:00	Predstavljanje programa edukacije, upoznavanje sudionika, percepcija o EU
	<ul style="list-style-type: none"> • Uvod i upoznavanje • Percepcija građana o EU
16:00 – 16:15	<i>Pauza</i>
16:15 – 17:30	Uvod u institucije EU
	<ul style="list-style-type: none"> • Europski parlament, Europsko vijeće, Vijeće Europske unije • Europska komisija • Sud Europske unije • Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO), Odbor regija (OR) • Europski ombudsman • Način donošenja odluka i podjela ovlasti
17:30 – 17:45	<i>Pauza</i>
17:45 – 19:30	<ul style="list-style-type: none"> • Povijest EU i proširenje • Pet godina Hrvatske u EU? • Buduća proširenja ili izlazak zemalja iz Unije?

Petak, 21. rujna 2018., Zagreb	
14:30 – 16:00	Europske javne politike
	<ul style="list-style-type: none"> • Europske javne politike: pregled područja i kompetencija • Proces donošenja odluka u EU: praktičan pogled • Strukturne reforme i utjecaj EU-a
16:00 – 16:30	<i>Pauza</i>

16:30 – 18:00	Europsko građanstvo i sloboda kretanja u EU
	<ul style="list-style-type: none"> • Građanstvo EU • Sloboda kretanja osoba
18:00 – 18:15	<i>Pauza</i>
18:15 – 19:30	Europsko pravo migracija i azila
	<ul style="list-style-type: none"> • Europska politika prema državljanima trećih zemalja • Europsko pravo migracija i azila u svjetlu dolaska izbjeglica u EU

Subota, 22. rujna 2018., Zagreb	
09:00 – 09:30	Kako o EU poučavati u razredu?
09:30 – 10:45	EU između populizma i tehnokracije
	<ul style="list-style-type: none"> • Što je populizam? • Primjeri i posljedice populizma u EU
10:45 – 11:00	<i>Pauza</i>
11:00 – 12:15	Kako građani mogu utjecati na politike EU?
	<ul style="list-style-type: none"> • Pristup informacijama i dokumentima institucija EU • Mehanizmi sudjelovanja građana u procesu donošenja odluka • Sudjelovanje u javnim savjetovanjima i davanje mišljenja o inicijativama Europske komisije; Podnošenje peticije i predstavke Europskom parlamentu; Pritužbe Europskom ombudsmanu • Europska građanska inicijativa
12:30 – 13:30	Europski fondovi - mogućnosti i izazovi
	<ul style="list-style-type: none"> • Europski fondovi – mogućnosti za RH • Nastavnici i mladi pred izazovom korištenja EU fondova
13:30 – 14:00	Evaluacija i završetak

IZVODITELJI/CE I SURADNICI/E:

dr. sc. Berto Šalaj je izvanredni profesor na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Predaje kolegije Demokracija i civilno društvo, Politička socijalizacija i političko obrazovanje te Socijalni kapital lokalne zajednice na Fakultetu političkih znanosti, gdje je magistrirao na temu političkog obrazovanja u školskim sustavima i doktorirao na temu socijalnog kapitala. Njegovi znanstveni i istraživački interesi usmjereni su prema pitanjima demokracije, populizma, političke kulture, socijalnog kapitala, civilnog društva i političkog obrazovanja. Član je uredništva znanstvenog časopisa Anali Hrvatskoga politološkog društva, sudjeluje u provođenju brojnih znanstvenih i stručnih projekata koje realiziraju nevladine organizacije u Hrvatskoj, aktivan je u civilnom društvu i član je Vijeća Gong-a.

Prof.dr.sc. Tamara Čapeta je redovna profesorica i nositeljica *Jean Monnet* katedre za europsko pravo na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Školovala se na *College of Europe, Brugge*, Belgija (L.L.M.) i Pravnom fakultetu u Zagrebu (PhD). Bila je postodoktorski istraživač na *University of Michigan Law School* temeljem *Fulbright* stipendije, a usavršavala se i na Europskom sudu u Luksemburgu. Uz predavanja na Sveučilištu u Zagrebu uključena je u obrazovanje sudaca, odvjetnika i službenika u državnoj upravi o pitanjima vezanim uz Europsku uniju.

Prof.dr. sc. Iris Goldner Lang LL.M. (LSE), Ph.D. je redovna profesorica europskog prava i voditeljica UNESCO-ove katedre za slobodu kretanja osoba, migracije i interkulturalni dijalog. Diplomirala je pravo na Pravnom fakultetu u Zagrebu te engleski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Kao Chevening stipendist britanske Vlade, magistrirala je pravo (LL.M.) na London School of Economics and Political Science (LSE) u Londonu. Akademsku godinu 2015/2016. provela je kao gostujuća profesorica i Fulbright stipendistica na Harvard Law School.

Martina Horvat, prof. soc. pedagoginja radi u edukacijskom centru Gong-a. Diplomirala je na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu u Zagrebu i trenutno pohađa doktorski studij socijalne politike na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Do sada je radila u državnoj upravi i u školi kao stručna suradnica. Bavila se uglavnom neformalnim edukacijama i treninzima usmjerenim na razvoj građanske i socijalne kompetencije, ljudska prava, građansku participaciju i aktivizam te volonterstvo.

dr. sc. Igor Vidačak izvanredni je profesor na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Nositelj je kolegija Politički sustav Europske Unije i EU Enlargement and Europeanization of Croatia na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu. Autor je niza članaka u domaćim i stranim publikacijama o procesima europske integracije. Područja istraživanja su mu: interesna reprezentacija i lobiranje u Europskoj uniji, uloga civilnog društva u procesima odlučivanja u Uniji te utjecaj pristupanja Uniji na strukture vladavine i paradigme kreiranja javnih politika u tranzicijskim zemljama.

Mario Munta doktorand je javnih politika na Central European University-u. Na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu izvodi kolegije Javne politike i Javne politike EU. Njegovi istraživački interesi su europske javne politike, upravljanje u Europskoj uniji, europeizacija javnih politika i teorije europske integracije, socijalne politike, politike zapošljavanja i tržišta rada.

Lucija Dumančić je stručna suradnica na edukacijskim programima GONG-a. Završila je diplomski studij politologije na Fakultetu političkih znanosti te diplomski studij Sociologije na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu. Primarni interes joj je rad s mladima te edukacija nastavnika u sklopu projekta o EU pismenosti.